

ELŐFIZETÉSI ÁR

HELYBEN:

Egész évre . . . 36 — K
Fél évre . . . 18 — K
Negyedévre . . . 9 — K
Egy óra . . . 3 — K

VIDÉKEN:

Egész évre . . . 40 — K
Fél évre . . . 20 — K
Negyedévre . . . 10 — K
Egy óra . . . 3.50 K

Egyes szám ára 16 f

NAGYVÁRADAI NAPILÓ

SZERKESZTŐSÉG

ÉS KIADÓHIVATAL

Rákóczi-ut 18. szám,

a hova minden a lap

szellemi részét illető

közlemények, valamint

a hirdetések és előfize-

tési pénzek küldendőik.

Interurbán telefon
nappal és éjjel 21. sz.

Felelős szerkesztő: FEHÉR DEZSŐ POLITIKAI NAPILAP Helyettes szerkesztő: KATONA BÉLA

Wekerle mai kihallgatása meghozza a döntést.

Be sem várva a mai királyi kihallgatás döntő eseményeit, hangosan kormányválságról, a választójog bukásáról és a régi rendszer visszatéréséről terjesztenek ujjongó híreket azok, akik a háború és a népek szenvedésének negyedik rettentő évében még mindig azt hiszik, hogy a reakció hatalmával utját lehet állani a népjogok minden gátat áttörő akarátának. Már a mostani válsághírek szárnyrabocsátása előtt sem fogyott ki a leleményességből az a kicsiny, de elszánt csapat, amelyik makacsul az alkotmányt védi a polgároknak azzal a nagy tömegével szemben, akiknek az alkotmány sáncaiba való bevonulásának utját Wekerle kormánya a legjobb igyekezettel törli, építi, egyengeti. Egyszer azt eszelte ki az elavult állapotoknak ez az önkéntes őrserege, hogy a jogki-terjesztésre, a demokratikus reformra az ország polgársága nem is vágyik, azzal keveset törődik. Máskor meg azt fedezte fel, hogy a kormánynak kisebb gondja is nagyobb annál, semhogy a választójog ügyét dülőre vigye, ellenkezőleg azon mesterkedik, hogy épp úgy elodázza, mint a választójogot csak jelszóként eláruló előző kormányok.

Hát kétségtelen, hogy a közvéleményt a mai korszakos történelmi idők más problémái is ne foglalkoztatnák. De hogy Magyarország jövője szempontjából elsősorban az általános választójog megvalósításának vágya él a nemzet lelkében, annak megnyilatkozására épp Vázsonyi Vilmos adott alkalmat azzal, hogy korszakalkotó törvénytervezetét egy népies stílusban megírt könyvben ismertette. És hogy minden más kérdésnél mennyire jobban foglalkoztatja ma a magyar közvéleményt a választójog, annak minden ellenkező frázisnál fényesebb bizonyossága, hogy Vázsonyi miniszternek a választójogot ismertető könyvéből néhány nap alatt 20.000 példány fogyott el.

És kérjük miből következett azt bárki is, hogy Wekerle a választási reformot nem veszi komolyan és nem tekinti sürgősnek. Talán abból, hogy szeptemberben programja sarkpontjaként jelölte meg? Vagy tán abból,

hogy már decemberben — igazán csodálatosan rövid idő alatt — a képviselőház asztalán feküdt a törvényjavaslat, melynek előzetes tárgyalására már a képviselőház legközelebbi ülésén megválasztják a kiküldendő bizottságot.

De minden cáfolatnál többet mondanak a reform ellenőrzőinek a magyargyűlölő osztrák körökkel egy időben a Wekerle-kormány ellen intézett kirohanásai. Dehogy is rohannának ők ki, dehogy is kovácsolnák folyton a válsághíreket, ha a nép milliói igazán semmibe se vennék a választói reformot és Wekerle igazán nem igyekezne azt számukra biztosítani. Hiszen akkor mi szükség volna válságaknak elhelyezésével a szűkkörű választójog erős várát védelmezni?

És hogy a legelvakultabb gyűlölettel éppen Vázsonyi Vilmos, a választójogot megalkotó miniszter pozícióját ostromolják a reakció pergőtűzével, ez vet legélénkebb világot a népjogok ellenségeinek sötét szándékaira. És határtalan vakmerőségük odáig megy, hogy a választójogi blokk és Vázsonyi Vilmos közti ellentétek szításával szeretnék a válságot felidézni.

Állapítsuk meg ezzel szemben, hogy ki is vívta meg a választójog csatáját és ki szerezte meg a házfelosztásról szóló királyi döntést. Mik a tények és mi az, hogy blokk? Az emlékeztető városi demonstrációt a budapesti polgárok és munkások választójogi bizottsága rendezte. S ezt a nagy és impozáns tüntetést csak azért tudták megcsinálni, mert a vezető férfiak nem voltak itthon. Vázsonyi Garbayval együtt csinálta az egész gyűlést. Károlyi ugyanakkor Czerninnél üdült. Kunffy Stockholmban volt. Jászi pedig valahol a délvidéken tartózkodott. Míg ők távol voltak, megvolt a demonstráció. Ugyanaz napon designálták miniszterelnökké Esterházy grófot. Erre csinálták meg Károlyival a blokkot, melyet már előbb meg kellett volna csinálni.

Azt is mondják minduntalan Vázsonyiról, hogy a blokk bizalmából került volna a kabinetbe. Hát erre ugyan a miniszter többször megmon-

dotta a maga véleményét s figyelmeztette őket, hogy ne beszéljenek olyan tónusban, mintha igazuk volna. A helyzet, hogy lett Vázsonyi miniszter, a következő: Mikor Esterházy Móric gróf, mint designált miniszterelnök felkérte őt az igazságügyi tárca vállalására, ő tiszta nobilitásból azt felelte, hogy csak akkor vállalja a megtiszteltetést, hogy ha azok, akikkel együtt küzdött, helyeslik ezt. Sohasem kért és fogadott el utasítást, hanem mindig lelkiismerete és meggyőződése szerint küzdött. Ma is szolidáris a kormánnyal, mert azt tartja, hogy nem lehet erőszakkal differenciákat teremteni. Kormányozni és ellenzékit játszani, lehetetlen.

Jóslásokba a mai audiencia eredményéről nem bocsájtkozunk, de bizonyos, hogy a választójogot semmiféle válság szele nem sodorhatja el, mert megdönthetetlen bizonyosság, hogy a magyar demokrácia teljes kiépítését sem a magyar reakció, sem az osztrákok cselvetése nem befolyásolhatja többé.

Éjjel jelenti tudósítónk Budapestről: A kormány összetételétől függetlenül, a válság általános megoldására már legközelebb számítani lehet. Híre jár, hogy a belügyi tárcára gr. Hadik Jánost szeretnék megnyerni, azonban valószínűtlen, hogy ő vállalná a tárca átvételét. A közéleti miniszteri szék betöltését ideiglenesen oldanak meg, még pedig Nagy Ferenc dr meghívásával. Egyébként minden idevonatkozó kombináció még korai. Wekerle miniszterelnök szerdán vagy csütörtökön jelenik meg a királynál kihallgatáson.

Katonai kérdéseket illetőleg legfeljebb csak ideiglenes megoldásra lehet számítani, ami lényegében csak halasztást jelent, ami nem teszi szükségessé azt, hogy a kormány elhagyja helyét. Általánosan várják, hogy Wekerle nyilatkozni fog a helyzetről és a királyi audiencia után alkalma lesz a leghatározottabban újra megerősíteni a kormánynak azt az álláspontját, hogy programjához hűen elsősorban a választójog reformját fogja a parlamenttel letárgyalatni.

Rendezzék a polgármester és a főtisztviselők fizetését.

Nagyvárad legközelebbi közgyűlésén a városi tisztviselők fizetésrendezése ügyében interpelláció fog elhangzani. Ismeretes, hogy a rendkívüli közgyűlés legutóbb a tisztviselők fizetésrendezése ügyében úgy határozott, hogy harminc percentes háborús segélyben részesíti tisztviselőit. Ugyanakkor Kőszeghy József főmérnöknek saját kérelmére 15 ezer koronás nyugdíjba is beszámítható fizetést állapított meg. Ezt a közgyűlési határozatot dr. Thury László, a város főügyésze, megfeleltette s a felelősség most van a belügyminiszter előtt.

A felelősségre nem valószínű, hogy megjön a város legközelebbi közgyűléséig a válasz, amely a főügyész véleménye szerint csak olyan lehet, hogy újabb határozathozatalra utasítja a törvényhatósági bizottságot. Amennyiben tehát a belügyminiszter válasza meg nem érkezik, a helyzet az lesz, hogy a kérdés még függőben marad a közgyűlés idején. Ezt az alkalmat készűl felhasználni — amint értesülünk — egyik városatyá, hogy vagy a polgármesteri jelentéshez szólva hozzá, vagy pedig önálló interpelláció keretében tegye szóvá a fizetésrendezés kérdését, annak megfeleltetését és a fizetésrendezésnek további következményeit.

Azt kívánja az interpelláló majd, hogy a polgármester tájékoztassa a törvényhatósági bizottságot, vajjon a többi főtisztviselőknek a főmérnökével arányos fizetésrendezése ügyében hajlandó-e a tanács vagy a polgármester lépéseket tenni. Az egyenlő elbánás elve alapján aligha vezethet jóra, hogy az egyik főtisztviselőnek hasonlíthatlanul kedvezőbb dotálása van, mint a többinek s ép' ezért — noha a főmérnök megérdemli a neki szánt dotációt — kérni fogja a polgármestert, hogy a főmérnökkel egyfizetési osztályban levő főtisztviselők fizetésrendezése ügyében s így természetesen a hatodik fizetési osztályban levő polgármester fizetésrendezése ügyében a tanács, illetve a pénzügyi bizottság a törvényhatóság elé előterjesztéssel éljen.

A fizetésrendezés kérdése körül egészen bizonyos, hogy ez alapon újabb hullámok kerekednek s miután valóban jogos óhaj, hogy Rimler Károly polgármesternek és a többi tisztviselőnek fix-javadalmazása arányban kell, hogy álljon a főmérnök fizetésével, — a kérdéssel komolyan foglalkozni kell majd.

Ha azonban időközben leérkezne a belügyminiszter megváltoztató válasza a rendkívüli közgyűlés határozatára, akkor az egész jóindulatu kísérlet zátonyra szalad.

A Nagyvárad Napló telefon száma: nappal és éjjel 21.

P E M E T E

vagy hársfaméz cukorka

1 csomag ára 1 korona.

Nagyvárad lisztkontingensét csak átmenetileg szállították le.

Az Országos Közélelmezési Hivatal szerint nincs szükség arra, hogy a kenyéradagokat a felére redukálják. — Nagyvárad meg fogja kapni a lisztjét.

(Budapesti munkatársunktól.) Nagy Ferenc államtitkár ur szíves engedelmével az Országos Közélelmezési Hivatal arra illetékes főosztályában ma feleletet kaptam a Nagyvárad lisztkontingensének leszállításával kapcsolatban feltett kérdéseimre. Ezek a felvilágosítások egyrészt megnyugtatóak, másrészt azonban elég határozottan kijelentik, hogy Nagyvárad sem számíthat rá, miszerint a január 15-től február 15-ig terjedő időre több lisztet kapjon annál a mennyiségnél, amelyet részére kiutaltak.

Az Országos Közélelmezési Hivatal lisztügyekkel foglalkozó főosztályában mindenek előtt megmutattam a Nagyvárad Naplónak a kérdésről írott közleményeit. Mielőtt kérdésemet feltehettem volna, informátorom a következő kijelentés publikálására hatalmazott fel:

— Téves a nagyvárad lakosságának az az információja, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal Nagyvárad részére a január 15-től február 1-ig eső időre huszonegy waggon lisztet utalt volna ki. Nem tudjuk, miként került ez a téves adat a nagyvárad hatóság tudomására, tény az, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal erre az időre Nagyvárad részére huszonöt waggon lisztet utalt ki és 1500—1918. számú határozatával úgy is utasította a Haditerményt, hogy ennyi liszt kiutalásáról gondoskodjék. Itt tehát Nagyvárad javára egy négy waggonos tévedésről van szó és ez a tévedés bizonyára megnyugtatólag fog hatni Nagyváradon.

Eme felvilágosítás után a következő kérdést tettem fel:

— Nagyváradnak eredetileg nyolcvan-nyolc waggon lisztet, a közalkalmazottak beszerzési csoportjának pedig négy waggon lisztet utaltak ki, később ezt a kontingenst huszonegy waggonnal csökkentették, most pedig ezt a csökkentett kontingenst is leszállították tizenhét waggonnal. Ez a leszállítás az igényeknek közel ötven százalékos redukálásával egyenértékű. Nagyváradon e miatt nagy az elkeseredés, a Nagyvárad Naplóban megjelent tudósítás szerint küldöttség jön fel a közeli napokban az Országos Közélelmezési Hivatalhoz, hogy rendezze az állapotokat. Tisztelettel kérdzem, vajjon van-e kilátás rá, hogy ez a küldöttség itt eredményeket tud elérni, tisztelettel kérdzem egyúttal azt is, hogy Nagyvárad havi lisztkontingensének az Országos Közélelmezési Hivatal által félhavasított huszonöt waggonban történt megállapítása véglegesnek tekinthető-e, mert ha igen, akkor Nagyvárad polgárságának ellátását olyan veszedelem fenyegeti, amiért Nagyvárad közlelmezési hatósága nem vállalja magára a felelősséget,

Ezekre a kérdéseimre a következő feleletet kaptam:

— Nincs értelme annak, hogy az Országos Közélelmezési Hivatalt deputáció keresse fel. Nem deputációzásra van szükség, hanem belátásra, be kell, hogy lássák az emberek Nagyváradon is, miszerint bizonyára súlyos okok késztették az Országos Közélelmezési Hivatalt arra, hogy a város lisztkontingensét átmenetileg leszállítsa. És ebben a szóban, hogy átmenetileg, benne van már a válasz második kérdésére is. Kérjük is rá, hangsúlyozza a Nagyvárad Napló, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal csak átmenetileg tette meg azokat a rendkívüli intézkedéseket, amelyek Nagyváraddal együtt más várost is kellemtlenül érintettek.

— A szénhiány, a szállítási nehézségek és egyéb fontos okok kényszerítették arra, hogy a közfogyasztást időszakilag csökkentsük. Ez az állapot kétségkívül meg fog szűnni és amint helyreáll a szállítás lehetősége és amint helyreáll a malmok rendes őrlése és ha a most folyó rekvizíció eredményei is ismereteseek lesznek, akkor visszatérünk a normális állapotokhoz és ha a rekvizíció eredményei ezt lehetővé teszi, amit mi valószínűnek tartunk, akkor Nagyvárad is megkapja majd a szükséges mennyiséget. Az tehát ne aggassa a váradiaikat, hogy állandó lesz a mostan megállapított kontingens, ismétlem: ez csak egy átmeneti időszaki állapot, amelyet reméljük a normális helyzet vált majd fel. Mi a legnagyobb biztonsággal reméljük, hogy a rekvizíciók eredményei lehetővé teszik a rég állapothoz való visszatérést.

Informátorom nyilatkozata végén nagy elismeréssel emlékezett még meg Nagyvárad közlelmezési viszonyairól, amelyekről egyébként Nagy Ferenc államtitkár ur is igen dicsérőleg nyilatkozott.

Paál Jób.

Életbelépett az új telefondíjszabás.

Megdrágult ma éjjel óta a kereskedelmi élet legfontosabb és legnépszerűbb eszköze a telefon is. A kereskedelmi miniszter rendelkezésének első pontja megszüntette a törvényhatósági átalánybeszélgetést, amit ezentul távolság szerint külön díjjal kell megfizetni. Így tehát Biharmegye minden községébe ezentul csak külön távolsági díj megfizetése mellett lehet beszélgetni.

A 100-nál több előfizetővel bíró vidéki városokban (tehát Nagyváradon is) az új

elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiválóan hangtisztító oldó hatása.

Kapható: NÉMETH PÁL

gyógyszerésznél az «Arany Kereszt» gyógyszerertárban

a városháza mellett.

a városháza mellett.

tarifa következő lesz: Főállomás 120 korona alapdíj és 120 korona háborús pótdíj, összesen 240 korona, az 1—10 mellékállomás befogadására szolgáló váltóra kapcsolt egyes fővezeték díja 300 korona, a 25—50 állomásra szolgáló 360 és az 50-nél több mellékállomású vezetéké 420 korona. Minden mellékállomás után 72 korona évi díj fizetendő. Minden újonnan bekapcsolt előfizető a főállomás után 100 korona, a mellékállomás után 50 koronát fizet.

Nyilvános helyiségű és táblás állomások (vendéglő, kávéház, cukrászda, színház, fürdő, szálloda, egyesület, klub, e két utóbbi, ha az állomás a közönség számára is hozzáférhető) évi összdíj 360 korona, minden mellékállomás után 72 korona. Díjkezdésményes állomások előfizetési díja 120 korona.

A 100-nál kevesebb előfizetővel bíró helyiségekben a telefondíj évi 120 korona, mellékállomás 72 korona, nyilvános jellegű állomás 240 korona. A belépési díj akkor is kötelező, ha az illető előzetes átírás útján jutott telefonhoz. Átírási díj 50 korona. Teljesen elkülönített, illetve magánlakással össze nem függő hivatalos helyiségekben berendezett állomások után díjkezdésményes tarifát kell fizetni.

A szállodák, amennyiben részükre a 83—120—1912. sz. alatt megállapított kedvezményes díjtételeket igénybe óhajtják venni, még 240 kor. évi pótdíjat tartoznak Nagyváradon fizetni.

Hadbavonultak, ha leszerelt telefonjukat újból felszereltetik, belépési díjat nem fizetnek.

A távolsági díjat, tehát megyei és interurbán beszélgetési díjat a rendelet 0—25 kilométer zónáig 25 fillérben, 25—50 kilométer zónáig 50 fillérben, 50—100 kilométer zónáig 1 koronában, 100—200 kilométer zónáig 2 koronában, 200 kilométeren felül 3 koronában állapítja meg.

Sürgős beszélgetésért a háromszoros díj jár. Beszélgetésre való meghívás 1 kor. Törvényhatóságok, községek e díjak felét fizetik.

A budapest—nagyváradai beszélgetés, minthogy Budapest Nagyváradtól messzebb fekszik, mint 200 kilométer, január 15-től 3 korona lesz. Biharmegyében pedig a három perces beszélgetések díja a mai naptól kezdve következő:

Nagyszalonta 50 fillér, Berettyóújfalú 50 fillér, Margitta 50 fillér, Derecske 50 fillér, Magyarcséke 50 fillér, Tenke 50 fillér, Élesd 50 fillér, Érmihályfalva 50 fillér, Belényes, Vaskóh 1—1 korona.

A telefon díjszabás emelésével szemben az a remény vigasztalja a közönséget, hogy talán ennek következményeképpen ezentúl gyorsabban lehet összeköttetést kapni.

***A hadigondozó bizottság megalakítása.** Ember Géza főispán csütörtök délelőtt 11 órára tűzte ki a nagyváradai hadigondozó bizottság megalakítását, amelyen megjelenik Szentkeresztly Béla báró kormánybiztos.

Nagy olasz veszteségek a Monte Perticán.

Budapest, január 15. (Hivatalos.) Az olaszok a Brenta és a Monte Pertica közt erős, időnként pergőtűzzé fokozódó tüzéségi előkészítés után gyalogsági támadásba mentek át. Ezután az ellenségnek igen heves közelharcok után sikerült egyes pontokon árkaikba behatolnia, ahonnan azonban ellentámadásunkkal kivetettük. A legelől levő harcvonal az egész támadási területen teljesen birtokunkban van. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. A Piave alsó folyásánál egy ellenséges előretörést Bressanin mellett gyorsan megállítottunk.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

Berlin, január 15. A nagyfőhadiszállás jelenti: *Olasz harctér:* Azok az erős támadások, melyeket az olaszok a Monte Assolonen és a Monte Perticán levő osztrák-magyar állások ellen indítottak, súlyos veszteségeik mellett meghiúsultak. A támadási szakaszon egész nap tartó tüzerharcok időnkint nyugat felé a Brentán tul, kelet felé a Piaveig kiterjedtek. Az alsó Piave mentén, a Piave-deltában indított olasz előretörésekkel kapcsolatban, szintén többszörösen fokozódott a tüzéségi tevékenység.

LUDENDORFF.

Amerika 1919-ben küld segítséget az entente-nak

Amsterdam, január 15. A Newyork World főszerkesztője európai újáról visszatérve, kijelentette, hogy az entente nem reméli, hogy Németországot 1918-ban katonai erővel békére tudná kényszeríteni, mert ehhez Amerikai segítségre van szüksége. Az Egyesült-Államok hadvezetősége azonban csak 1919-ben léphet fel teljes erővel szövetségesei oldalán.

Lenin lemondott.

Berlin, január 15. Stockholmba jelentik Pétervárról: Lenin a népbiztosok tanácsának elnöke, lemondott és az elnökséget Trockij külügyi népbiztosnak engedte át.

Rigában állandó cserekereskedelem folyik.

Stockholm, január 16. A Rjecs hosszabb cikket közöl az orosz fronton végbemenő csereforgalomról és cserekereskedésről. Állandó autoösszeköttetés van Rigával. Számítalan teherautó szállít növényi és állati eredeti nyersanyagokat, továbbá élelmiszereket Rigába, ahonnan nagyipari cikkeket, festék, fém és cipőárak érkeznek vissza. Egy pár cipő ára 15 rubel, míg Oroszországban tízszer annyit is adnak érte.

Bizonytalan az orosz pénzpiac?

Stockholm, január 15. A svéd nemzeti bank elrendelte a rubel-kurzusnak a hivatalos váltóárfolyamok közül való törlését, mert az orosz pénzpiac nagyon bizonytalan.

Kerenszkii beszámolót tartott.

Kopenhága, január 15. A Djen közli: Kerenszkii az alkotmányozó ülésen részletesen beszámolt amaz okokról, amelyek őt a békekötésben meggátolták. Egyidejűleg közölte azokat az okokat is, amelyek miatt a cárt Tobolszkba szállíttatta.

A béketárgyalások helyét Varsóba teszik át?

Rotterdam, január 15. A Daily News néhány pétervári lap meg nem erősített jelentését közli, hogy a béketárgyalások színhelyét Breszt-Litowszkból Varsóba fogják áthelyezni.

Zendülés a moszkvai kormányzóságban.

Rotterdam, január 15. A Reuter-ügynökség jelenti Londonon át Pétervárról: A moszkvai kormányzóság egyik kerületében éhínség miatt zendülés tört ki. A tömeg lefegyverezte a vörös gárdát, 12 ember meghalt, 120 megsebesült. Moszkvában a maximálisták elfoglalták a zemsztvók szövetségének főhadiszállását.

Az elzászi kérdést kompromisszummal oldják meg.

Berlin, január 15. A «Newyork Herald» londoni levelezője állítólag úgy értesült illetékes helyen, hogy Lloyd George számít arra, hogy Németország Elzász-Lotharingia kérdésében elfogad egy kompromisszumot, amelyet neki felajánlanak.

Olaszország ragaszkodik követeléseéhez.

Luganó, január 15. A turini Stampa jelenti: Rómában hadibizottság alakult, amely kidolgozza Olaszország programját a Párisban tartandó entente-konferenciára. Beavatott körök véleménye szerint Olaszország csak egy pontra nézve hajlandó régi megállapodásait módosítani, nevezetesen a Földközi-tenger keleti részében követett politikája tárgyában, tekintettel arra, hogy Oroszország Konstantinápolyt illetőleg megváltoztatta magatartását. Minden más nemzeti követelését Olaszország továbbra is fenntartja.

Békeminőségű pipere és fertőtlenítő szappanok, fogkefék, fogpaszták, fésűárak, hajfestékek, illatszerek, háztartási cikkek és betegápolási kellékek nagy választékban kaphatók:

FEKETE ERNŐ
droguista
Diana Illatszertárában Bémer-tér 3. sz.

38 hadosztályt küldünk keletről nyugatra.

Rotterdam, január 15. Az angol alsóház ülésén egyhangulag elfogadták a legénységi állomány pótlására vonatkozó törvényjavaslatot. Megállapították, hogy a központi hatalmak a keleti frontról körülbelül 38 hadosztályt vehetnek a nyugati harctérre.

A kancellár nem fogadta a pártvezéreket.

Berlin, január 15. A Berliner Tagblatt jelenti: A kancellár tegnap nem fogadta a pártok vezéreit, mint az tervezve volt, hanem Bussche külügyi államtitkár csak tájékoztatást nyújtott a bresztlitowszki tárgyalások állásáról. A tegnap lefolyt bresztlitowszki tárgyalások eredményének megbeszélése céljából ma délelőtti ülés volt.

Németországban nem lesz kormányválság.

Berlin, január 15. A tegnapelőtti lefolyt tárgyalások nem vezettek válságra. A birodalmi kancellár éppugy, mint Kühlmann külügyi államtitkár, megmaradnak állásukba. Beavatott körök híre szerint a katonai és a polgári felek között ellentéteket sikerült kiegyenlíteni. Bussche államtitkár tegnap közölte a birodalmi gyűlés párt-

vezérével, hogy irányváltás nem történt. Kühlmann tovább is a megkezdett úton vezeti a tárgyalásokat Bresztlitovszkban és ma is a november 29-én tett nyilatkozata alapján áll. Bussche a Bresztlitovszkban lefolyt eseményekről is tett közléseket a pártvezéreknek.

Cailleux letartóztatásának az oka.

Genf, január 15. A Petit Journal jelenti Párisból: Cailleux letartóztatása Amerikából származó dokumentumok folytán történt. Cailleux a háború kitörésekor Argentiniába utazott és hasonló megbeszéléseket folytatott olaszországi tanácskozásairól. A vizsgálat folyamán olyan dokumentumok kerültek napfényre, amelyek a letartóztatásra vezettek. Szerepelnek iratok, melyeket Cailleux a német kormánynak küldött.

Egy váradi leány rejtélyes eltűnése.

Másfél évvel ezelőtti történt, hogy Kovács Istvánné nagyváradi asszony kétségbeesve bejelentette, hogy tizenegy éves kisleánya, Ilonka eltűnt a bástya-utcai lakásukról. Másfél év óta csaknem havonta megújította a panaszát a szegény váradi asszony, azonban, bár a rendőrség nem egy ízben elrendelte a körözést, minden ilyen fajta kísérlet eredménytelen maradt.

A panaszkodó asszonyt már jól ismerik a városházán. Eljön gyakran és érdeklődik elveszett gyermeke után. Tegnap azután azzal a meglepő hírrel állított be Kemény Ignác rendőrkapitányhoz, hogy levele érkezett Budapestről, amelyben a leánya kuszált néhány sorban arról értesíti, hogy fenn van Budapest közelében egy családnál, de többet nem írhat, mert ezt a levelét is csak nehezen tudta elküldeni, annyira vigyáznak rá. Kéri az édesanyját, hogy segítsen rajta, menjen érte és hozza haza. A levelet meg is mutatta a rendőrkapitánynak az aggodó asszony és a levélben csakhamar megállapítható volt, hogy elferdített férfi-írás.

A rendőrség most átvette a levelet s nyomban értesítette a budapesti rendőrséget a rejtélyes esetről. A levelet is felküldik Budapestre, amelyen a bélyegző Rákospalota feladási helyet jelöl meg. Ezek után alighanem Rákospalotán át fognak kutatni

minden házat, hogy megállapítsák, vajon hol rejtegetik a kis váradi leányt.

Az érdekes eset elé nem csekély érdeklődéssel tekint a rendőrség, mert nem lehetetlen, hogy egészen különös bűnesetről van szó, mert egy tizenegy esztendő kislánynak az eltartása a mai gondterhes viszonyok között aligha lehet egy familiának különös passziója. Annyi bizonyos, hogy a másfél év előtt eltűnt kislánynak most nyomára fog-nak jönni s így a dolog fejleményei majd alighanem tulnőnek a jelentéktlenebb rendőrségi eseteken.

Pasics rokona asszonyt hóditott.

A donzsuan szerb fogoly.

A királygyilkos Karagyorgyevics-dinasztia vakbuzgó hívének, Pasics szerb miniszterelnöknek romlottlelkűségével és barbárságával került a biharmegyei Atyás községbe Srjemcevic Mirko Stjepan szerb hadifogoly. Kragujevácnál esett fogságba s a dunszerdahelyi fogolytáborból hozták Nagyváradra, illetve Atyás községbe, az egyik ottani gazdaságba, munkára.

Srjemcevic Stjepan középmagas, csontos, izmos fiú, alig huszonnyolc éves, mélytűzű lobbanó szemekkel. Arca, melyről a lélekismerő előtt a rejtett gonoszság szinte kiabálva kínálkozik le, nagyon alkalmas a nem gondolkozó női-nem izlésének lekötésére. Összenőtt fekete szemöldökei szinte

hipnotizálnak. Érthető, hogy alkalmazása helyén a birtokos családdal el tudta hitetni a szerb miniszterelnökkel való rokonságát. Elmondta, hogy gimnáziumot végzett, de az utolsó diákesztendőjében megszöktetett egy leányt és kicsapták az összes szerb iskolából. Volt bankhivatalnok, egy gépiró kisasszony miatt azonban ettől a foglalkozásától meg kellett válnia. Később ügynökkösködött műkincsekkel, majd soffőr lett. Ebben a mesterségében érte a háború. Harcolt, fogoly lett és most itt van.

Az atyási földbirtokos család a nagyon valószínű életrajzi adatokat tudomásul vette és megkülönböztetett bánásmódban kezdte részesíteni a szerb miniszterelnök rokonát. A többi foglyok felügyeletével bízták meg és a szobainasi teendőket osztották ki neki. Srjemcevic Stjepan sorsa egyre javult a családnál. Rövid idő alatt megtanult magyarul írni, olvasni, beszélni és csakhamar irodai teendőket is végzett.

Az atyási családnak özvegyasszony lánya, akit otthon röviden csak Aliznak szólítottak az öregek, roppant módon érdeklődött a szerb fogoly romantikus előélete iránt, és unalmában napokon át elcsevegett vele, eleinte németül, aztán magyarul. A markáns arcélű fiú készségesen elégitette ki a fiatal és szép nő kíváncsiságát és beszélt neki magáról, másról, örök tüzről, sorsról, bánatról, lángoló tervekről.

A szép asszony hallgatta. Előbb csak affektált érdeklődéssel, kevéssel később már őszinte figyelemmel.

— Beszéljen István. Hogy is volt azzal a montenegrói lánnyal. Maga szerette?

— Nem szerettem. Eljött, megcsókolt és vele mentem. . . Nem sokára hűtlen lett és én örültem neki. . . Nem volt benne semmi nagy vonás.

— Ha vége lesz a háborúnak, visszatér a hazájába?

— Nem gondolok rá. Azt fogom tenni, amit a pillanat diktál majd. Fényességről és illatos napokról álmodozom.

A fiú mosolygás nélkül beszélt és az unatkozó szépasszony rendkívül érdekesnek találta ezt. A fiú észrevette és óvatos készséggel ápolta Aliz rokonszenvét maga iránt. Gyakorlott rutinjával csakhamar odáig vitte a dolgot, hogy tartózkodás nélkül a szerelem természetrajzáról kezdett előadásokat tartani figyelmes hallgatójának.

Egy-két hónap múlva Srjemcevic Mirko Stjepan bizalmasa, tanácsadója, sőt parancsolója lett az unatkozó szépasszonynak. Diktált, rendelkezett, követelt és ur volt az egész atyási birtokban. Az öreg birtokos hiába tiltakozott és fenyegetődzött, bármit tett a fogoly ellen, a lányával találta magát szemközt, akit nagyon szeretett. Így ment ez a most múlt napokig, amikor egy zimankós délután kegyetlen fájdalmak lepték meg a fiatalasszonyt.

Késő volt minden. Az öreg birtokos és felesége úgy néztek egymásra, mint akik

Pollákné kozmetikai intézete Nagy Sándor-u. 4. sz.

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosilag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Szépségápolás berlini módszerrel, szep-lőt, szemölcsöt, pattanást, miteszt, sebhelyet, himlőhelyet nyomtalanul eltüntet, vörös orrt szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manikűr jutányos bérletben. Hajhullás gyógyítása. Kiváló szereit vidékre is pontos utasítással küldi: **özv. Pollák Gergelyné.**

most először látják egymást. Előparancsolták Istvánt:

— Gazember!

A düh összeszorította az öreg ajkát, berontott a szobájába, hogy majd dupla-csővű vadászpuskájával mondassa el a többi. Nem hagyta. Sőt Aliz kiüzent, hogy Istvánt ne bántsa senki és ne küldjék el a háztól.

Az öreg pár megígért mindent, de tegnap már Jantsovits Jenő munkabizottsági főhadnagynál megtették a szükséges lépéseket, hogy a lelkiismeretlen foglyot eltávolítsák az atyási portáról. A főhadnagy telefonált az illetékes csendőrsre s Pasics donjuan rokona már utban van Várad felé.

HIREK

A megdrágult dohány első napja Nagyváradon.

Hirt adtunk már arról, hogy a dohányárak meglepő mértékben megdrágultak, Nagyváradon a helyzet persze olyan, hogy sem most, amikor drágább lett a dohányár, sem akkor, amikor még olcsóbb volt, — nincsen szini való. A cigaretta és szivarinségnek most, amikor igazán drágább lett a dohányár, el kellene mulnia. De bizony semmi kilátás erre. Nagyváradon trafikokban ezen a héten, miután a megdrágulás következtében mindent sikerült visszatartani, csak hölgyhöz, s egy kis király cigarettához jutott a protekcióval és kedvező összeköttetéssel rendelkező dohányos polgár.

Különlegességi egyáltalán nem volt még tegnap Váradon. És már nincs is néhány hete. Ami még nem ismeretes, a különlegességi cigarettáknak is alaposan felfszokott az ára. A szép aranyvégű coronas és sphinx megközelítették a régi finomabb szivarok árát. Egy darab coronas cigaretta 30 fillérbe kerül. Jó időkben a legfinomabb egyiptomi cigaretta, a Ramses, meg Luxor 12 filléres árban keltek egyre-másra. A sphinx ára darabonként 26 fillér lett. Amnerisnek 20 darabos csomagja 4 korona, a Giubek darabja 20 fillér, a La Favorite 20 darabos szelence 3'60, a Khedive 20 darab 3'60, a Théba 20 darab 2'80, Dames és Moeris 20 darabja 2'80.

A különlegességi cigarettáknak a drágulása már olyan, hogy a legolcsóbb is meghaladja a régi jó idők legfinomabb cigarettáit.

* **A király elfogadta Hadik lemondását.** Béásból jelentik: Ófelsége tegnap Laxenburgban kihallgatáson fogadta Hadik János gróf közlélmézési minisztert, aki arra kérte Ófelségét, hogy fogadja el a lemondását. A király a lemondást elfogadta, de utódja kinevezéséig megbizta a minisztert tárcája továbbvezetésével.

* **Vasárnap utazik a váradi deputáció.** A váradi közlélmézést, mint ismeretes, a lisztkontingens leszállítása miatt komoly bajok fenyegetik s ezért a közlélmézési bizottság úgy határozott, hogy deputációban fordul a közlélmézési miniszterhez. Felsőbb helyről — mint erről lapunk más részén hirt is adunk — a deputációzást nem igen tartják célravezetőnek, mégis a küldöttség el fog utazni. Az eddigi terv az volt ugyan, hogy csütörtökön megy a váradi küldöttség, most azonban Lukács Odön úgy értesül, hogy miután a közlélmézési tanács hétfőn tart csak ülést, elég lesz, ha a deputáció vasárnap utazik fel.

* **Kitüntetett nagyváradi iskolaigazgató.** A Magyar Tudósító jelenti: A király a háboruban teljesített buzgó szolgálatainak elismeréséül szepesi Sonntagh Gusztáv nagyváradi ipariskolai igazgatót a másodosztályú polgári hadiéremmel tüntette ki.

* **Van már petroleum.** Lukács Odön helyettes polgármester tudatja a város közönségével, hogy a január havi petroleum kiosztása január 16-án szerdán kezdődik meg. Egy liter petroleum ára 62 fillér, 1 kilogramm petroleum ára 75 fillér. A petroleumjegy január havi szelvénye ellenében 1 liter petroleumot szolgáltatnak ki a kereskedők. A »Villamosáram« felülbélyegzéssel ellátott jegyekre egynegyed liter petroleum szolgáltatható ki. Petroleum a már köztudomású kereskedőknél kapható.

Ipari petroleumért senki a közlélmézési ügyosztályhoz ne forduljon, mert Lukács Odön helyettes polgármester tudatja az érdekelt iparosokkal, hogy az ipari petroleumot január havában egy tömegben átadta a közlélmézési ügyosztály az ipartestületnek. Ezért az ipari petroleumot az ipartestület elnöksége által kiadandó utalványra Ifj Popper József Rákóczi-uti kereskedő adja ki.

* **Fáznak a városházán.** Hirt adtunk róla, hogy a fainség Nagyváradon egyre nagyobb méreteket ölt. A városházán olyan hideg van már a hivatalokban, — mert éppen a hatóságokat érinti legérzékenyebben a fainség — hogy a hivatalnokok a szó teljes értelmében dideregnek az irodákban. A helyzet azonban rövidesen enyhülni fog. A faüzem vezetősége tudomására hozta a tisztviselőknek, hogy 18-án lesz már fa annyi, hogy a városház valamennyi irodahelyiségét befűthetik. Tegnap a városház fűtésére mindössze egy félkocsi fát hoztak be s ez éppen csak arra volt elég, hogy a hivatalvezetők szobáiban tudtak elviselhetőbb temperaturát biztosítani.

* **Pártok értekezlete a politikai helyzetről.** Budapestről jelentik: A Károlyi-párt tegnap értekezletet tartott, amelyen kimondta, hogy ragaszkodik a választójogi kormányhoz és ettől nem tágit. Azután a párt a választójogi bizottságba megválasztotta tagokul Károlyi Mihály grófot, Holló Lajost és

Hock Jánost. A Ház mai ülésén Hegedüs Lóránd, Balla Aladár és Károlyi Mihály gróf különböző kérdésekben interpellálni fognak. Az Apponyi-párt is értekezletet tartott, amelyen rosszállását fejezte ki Diener-Dénes Józsefnek az Arbeiter Zeitungban megjelent cikke miatt, mely a katonai kérdésekre vonatkozott.

* **Lukács Odön nem mond le a közlélmézés vezetéséről.** Annak a naiv híresztelésnek, hogy Lukács Odön a közlélmézés vezetésétől visszalépne, természetesen semmi alapja sincs, mert éppen a változott nehéz viszonyok között van szükség az ő széleslátókörű képességeire s ő magának is az a véleménye, hogy a súlyosbodott helyzetben csak fokozottabb törekvésekkel oldja meg a nehéz feladatokat.

* **Biharmegye rendkívüli közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága február hó 6-án rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés napirendjére kerül többek között a közpénzek elhelyezésének megbeszélése és ugyancsak ez a közgyűlés fog határozni az előterjesztett nyugdíjazási ügyekben is.

* **Stefánia főhercegnő köszönete Ember Géza főispánnak.** Azt a lelkes, kiváló sikerű buzgólkodást, melyet Ember Géza, Nagyvárad város főispánja a Stefánia-szövetség nagyváradi fiókjának megalakítása körül kifejtett, a legilletékesebb helyről jött elismerés köszönte meg a főispánnak. Stefánia főhercegnő tegnap táviratban értesítette a főispánt, hogy a megalakulás alkalmából küldött üdvözlő »sürgönyt« megkapta, köszöni a szövetség ügyének őszinte felkarolását és sikeres működést kíván az intézmény vezetőségének.

* **A váradi munkáspénztári orvosok sérelmei.** A munkásbiztosításról szóló új kormányrendelet, mint ismeretes, a bejelentésre kötelezetteknek új fizetési határt állapított meg. Azelőtt a helyzet az volt, hogy mindazok az alkalmazottak, akiknek 2400 korona vagy annál kevesebb volt a fizetése, bejelentésre voltak kötelezettek. Most a helyzet változott. Az új fizetési határt a kormány 4800 koronában állapította meg. Mi sem természetesebb, minthogy e rendelkezés értelmében a munkásbiztosításra kötelezettek száma meglepő mértékben emelkedett. Több lett a tag, több lett a beteg is és így több lett a pénztári orvosok dolga. Az orvosok munkája tehát szaporodott, de a javadalmazásuk bizony maradt a régi. A nagyarányú munkaszaporodás tehát nem állott arányban a munkáspénztári orvosok dotációjával s épp ezért a bekövetkezett sérelmes voltát az orvosok csakhamar felismerték. A nagyváradi kerületi munkásbiztosító pénztárnak huszonöt orvosa van. Ezek mindannyian érzik a változott helyzet igazságtalanságát s épp ezért elhatározták, hogy sérelmeiket — végre is orvosok — orvosolni fogják. Gyűlésre hívták össze a pénz-

Uj manicür szalon

elegánsan berendezve Szent László-tér Cillér felett. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását

KARMAZIN MAGDA

tár összes kerületi és szakorvosait; ezen a gyűlésen összegezni fogják kívánságaikat s a betegpénztári tagok létszámának emelkedése arányában kéri dotációik rendezését is.

* **A husárok Váradon.** Lukács Ödön helyettes polgármester tudatja a város közönségével, hogy a marha-, borju- és sertéshus árait 1918 január 16-tól kezdődőleg további intézkedésig a következőkben állapította meg: Marhahus I. rendű 1 kg. 10, marhahus II. rendű 1 kg. 8'80, növendék-hus 1 kg. 8'20, kóser hus I. rendű 10, borju-hus hátulja 1 kg. 10, borjuhus eleje 1 kg. 9'60, sertéshus nyomtaték nélkül 1 kg. 9, sertéshus 20 deka nyomtatékkal 8 korona 60 fillér lesz.

* **A budapesti munkásság munkástanácsot alakít.** Budapestről jelenti tudósítónk: A fővárosi és a környékbeli munkásság elhatározta, hogy állást foglal a népek önrendelkezési joga alapján minden hódítás és kárpótlás nélkül megkötendő általános béke mellett. A gyűlés, mely ezzel a kérdéssel foglalkozott, azt is kimondta, hogy a munkásság pártpolitikai irányítását és ellenőrzését közvetlenül maga veszi a kezébe és ezek gyakorlati megvalósításának céljából megalakítja a budapesti munkások tanácsát, amelyben minden gyári és szabadszervezet képviselőt nyer.

* **A Biharmegyei Nőegylet szombati estélye** iránt egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik. A próbák serényen folynak, a porcellánbabák is új beállításban lesznek bemutatva s egy színpadi tánccal végződik e szám. Lesz egy másik táncszám is, azonban miután Korbuly Lajos, ki tanulmányaira való tekintettel nem szerepelhet, helyette mást kér fel a rendezőség. A műsor végén Oláh Rudi zenekara fogja szórakoztatni a közönséget. A közkedvelt cigányprimás jótékonycélra fog közreműködni. A rendező hölgy-bizottság mindent megtesz egy kellemes este előkészítésére.

* **Kevesebb kenyeret és lisztet kap a közönség.** Lukács Ödön polgármesterhelyettes figyelmezteti az összes pékeket, valamint kenyérárusítással foglalkozó kereskedőket, hogy a fejadagok leszállítása folytán 1918. január hó 17-től kezdődőleg a forgalomban levő 1. piros fedelű 450 gr.-os kenyérutalványokra az eddigi 450 gr. kenyér helyett csak napi 320 gr. kenyeret; 2. a forgalomban levő lila fedelű 400 gr.-os kenyérkönyvekre az eddigi 400 gr. kenyér helyett csak napi 250 gr.-ot; 3. a forgalomban levő világos zöld 300 gr.-os kenyérkönyvekre csak napi 200 gr. kenyeret szolgáltathatnak ki, mert a közéleti ügyosztály január hó 17-től kezdődőleg csak a redukált mennyiséget alapul véve fogja a szelvényeket elszámolni.

Lukács Ödön polgármesterhelyettes közli Nagyvárad lakosságával, hogy az Országos Közéleti Hivatal a város havi liszt-kontingensét leszállítván, szükségessé vált a fejadagok mérséklése is, ezért az eddigi kenyér- és kenyérliszt adagját érintetlenül továbbra is meghagyva, csak a nullás és főzőliszt adagokat szállítja le. A liszt és kenyér fejadagokat 1918 január hó 17-től kezdődőleg további intézkedésig a következőkben állapítja meg: 1. nehéz testi, éjjeli munkások részére hetenként 170 deka kenyérliszt, 20 deka nullásliszt, 20 deka főzőliszt, vagy pedig 320 gr. napi kenyér, 20 deka heti nullásliszt, 20 deka heti főzőliszt. 2. Nehéz testi, nappali munkát végző munkások részére hetenként 133 deka kenyérliszt, 20 deka nullásliszt, 20 deka főzőliszt, vagy pedig napi 250 gr. kenyér, heti 20

deka nullásliszt, heti 20 deka főzőliszt. 3. További fogyasztók részére hetenként 1 kg. kenyérliszt, 20 deka nullásliszt, 20 deka főzőliszt, vagy pedig napi 200 gr. kenyér, heti 20 deka nullásliszt, heti 20 deka főzőliszt. Tudatja még a közönséggel, hogy a mindenkor esedékes kenyérliszt-szelvényre a vásárló kívánságára a hatósági üzletek kenyérliszt helyett főző-, vagy nulláslisztet is fognak kiszolgáltatni.

* **Másfélezer korona a 8 gyerekeknek.** Néhány nap előtt indítottuk csak meg a gyűjtést, mert éreztük, hogy — mint mindig — igaz ügyben fordulunk az emberek jószívűségéhez. Most már túl vagyunk a célon, amely impulzust adott a nemes akció megindítására. A tegnapi napon újabb 442 korona adomány érkezett Weinbergernek, s a következő adományokról számolhatunk be.

Reingeurcz Irén és Lichtmann Netti gyűjtése 5, Berger Sándor és neje 10, Löwy Lily és Margit 2, Seidmann Adolfné 10, Hönig Mór 10, Friedmann Lipótné 5, Schillinger Mór és neje 5, L. J. Szentpéterszeg 5, Klein Ninuska Vaskóh 5, Vadász Sándorné Jósikafalva 30, Spitz Sándor Köröszakál 5, Feldmann Andor Élesd 10, Kohn Dávidné 10, Schwartz Árminné Élesd 10, Leipnik Lajosné Szokány 10, Kain Rezső Nánhegyes 210, Klein Kálmán Csillagtanya 5, Mayer Hermanné Nánhegyes 10, Turul cipőgyár Nagyszombat 5, Springer Károly Zsadány 10, Pántye Mariska Magyarcséke 15, Goldstein Adolf Köröszakál 10, Mayer Sándorné Bihardobrosd 10, Engel Józsefné 20, Horváth Gedeonné 10, Krausz Gézané 5 korona. Összesen tehát 442 korona, ami az eddigi gyűjtéssel együtt 1569 koronát tesz ki.

* **Forolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer, kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen.** Hüsit! Szagtalanít. Ára K 2'50. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Adományok.** Goldberger Adolf és neje kiadóhivatalunk útján a Leányárvaháznak 20, a Fiuárvaháznak 20, a Zsidó Leányegyesületnek 10 koronát, Mezei Márton és neje a Zsidó Leányegyesületnek 20, az ifj. Ullmann Izidor és Fiai cég személyzete Ullmann Izidor elhunyt alkalmából 30 koronát, Diósi Mihály és neje ifj. Ullmann Izidor elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén 20 koronát, Csuka Kamilla Baumweisher Ernőné elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén 50 koronát adományozott.

* **A Fekete Sas-kávéház új kezében.** A Fekete Sas-kávéház, amely eddig is népszerű volt, ezentul bizonyára még kedvesebb találkozó helye lesz a közönségnek. A kávéházat ugyanis Láng Jakab, egy kitűnő szakember vette át, aki mindent el fog követni, hogy annak látogatottságát még fokozottabb mértékben emelje. Az új bérlet a változást alábbiakban hozza a közönség tudomására:

Nagyvárad és Biharmegye nagyérdemű közönségének és jó barátainak tisztelettel hozom becses tudomására, hogy a *Fekete Sas kávéházat* átvettem. Az ország legelső városaiban szerzett tapasztalataimat szülővárosomban óhajtom érvényesíteni s a kávéházat a legszolidabb alapon óhajtom vezetni, mindenképen gondoskodva m. t. vendégeim igényeinek kielégítéséről. A nagy-közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel *Láng Jakab* kávé.

* **Poloskairtó Noxin** biztos szer. Ára K 2'40. Kapható kizárólag Farkas István drogeriájában Rákóczi-ut 7—B.

* **A Zsidó Leányegyletnek** a vasárnapi ruhakiosztás alkalmával Ullmann Sándor 50, Ullmann Félixné 20, Vitraél Vilmosné 20, Markovits Hermann 20, Rosenberg Etel, Gelbert Lipótné, Sternberg Izsákné, Weinberger Jónásné, Benedek Klári, Böske, Imre, Irom Bernát, Kesztenbaum Miksa, Leitner Zoltán, Epstein Salamonné 10—10, Engländer Teréz 6, Inzلمان 4, névtelen adományok 161, Glasner Izsák a harcterről 20 koronát adakoztak, melyért ezuton mond köszönetet az elnökség.

* **Tyukszemirtó** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1'50. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **A háboru első évében** felhangzott a fogadalom Nagyváradon is, hogy ha majd visszatérnek, akik hazánkért, biztonságunkért küzdöttek és szenvedtek, azokat fokozottabb támogatással kárpótolja és segíti a polgárság, hogy egzisztenciájukat újra felépíthessék. Most, hogy ha még nem is valamennyien, de mint rokkantak néhányan hazatérnek, időszerű e fogadalom beváltása. Irjuk pedig ezt a mementót abból az alkalmából, hogy Nagyvárad egyik legderekabb, legjobb hírnevű szakiparosa, Stern Adolf villamos felszerelő a harctéren végig küzdött három év után mint rokkant hazaérkezett és a békeidőben a Bémer-téren fennállott villamos felszerelési üzletét egyelőre a Szent János-utca 20. sz. helyiségében folytatja. A Bémer-téri üzletet tudvalevőleg hadbavonulása után vezetője hijjárt kénytelen volt bezúntetni. Most ismert szorgalmával és enerzsiájával ismét munkához lát és a közönség villamos világítási, fűtési, motor-csengő és telefonberendezési munkálatoknál bizonyára elsősorban Stern Adolf szaktudását veszi igénybe. A harctéren szerzett érdemein kívül ezt azért is megérdemli, mert hisz tudvalevő, hogy a városház, püspökség, megyeháza és minden nagyobb középület villamos felszerelését is Stern Adolf végezte.

* **A Faun.** Ezen ötletes elclap legutabb száma Garai Ákos, Fodor László, Bayros Márki kitűnő rajzait, Lovász Károly, Molnár Jenő eredeti novelláit, Somlyó Zoltán versét és Gyárfás Dezső Orfeum című élettörténet folytatását hozza. A Faun mindenütt kapható, előfizetési ára negyedévre K 3'64. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal V., Ujpesti rakpart 5.

* **Békeminőségű** pipere és fertőtlenítő szappanok nagy választékban kaphatók Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—b. Rimanóczy-palota. Telefon: 13—03. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

oo

Várad ujságírók sajtópöre a tábla előtt.

Két évvel ezelőtt történt, hogy a hadügyminiszter futárjának a nagyvárad i állomáson ellopták fontos iratokat tartalmazó táskáját. A nagyvárad rendőrség ezt azzal hozta tudomására a nagyvárad lapok tudósítóinak, hogy báró Wylland huszárkapitány, a hadügyminiszter futárja, ezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki az eltűnt táskát kézrekeríti.

Ezért a közleményért a nagyvárad királyi ügyészség vádat emelt *Horkay Elemér* a Nagyvárad és Barza Ferenc a Szabad-

ság munkatársa ellen. A királyi törvényszék annak idején fölmentette a két vádlottat, kimondván, hogy a bűneset ismertetése nem állapítja meg a tiltott közlést.

A királyi ügyészség felebbezett az ítélet ellen. Az ügy tegnap került tárgyalásra a nagyváradi királyi ítélőtábla előtt Harmathy Károly elnöklése mellett. A vádlottak védelmét Papp János dr. a Nagyvárad felelős szerkesztője látta el, aki nagyobb szabású temperamentumos védőbeszédében kifejtette, hogy a királyi ügyészség álláspontja merőben sajtóellenes tendenciát árul el és az általa helyesnek állított törvényt magyarázat sérti a sajtószabadságot. A királyi ügyészség azt akarja, hogy a sajtó munkásai minden egyes bűneset közléséhez hatósági engedélyt szerezzenek be, ez azonban lehetetlen. A sajtó munkásai ezt a sajtószabadság elvébe ütköző eljárást nem fogják sohasem követni. A vitás álláspont tisztázását kérte a bíróságtól azzal, hogy ez a tisztázás nem kizárólag az újságírók érdekében, hanem a sajtószabadság megvédése érdekében is történik.

A királyi ítélőtábla a törvényszék felmentő ítéletét helybenhagyta azzal a megokolással, hogy a törvény csak a hatóság által nyilvánosságra nem hozott bűnügy közlését tiltja, már pedig a jelen esetben a rendőrség az esetet közlés végett hozta a sajtó munkásainak tudomására.

A vádhatóság képviselője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

Budapesti értéktőzsde.

A budapesti tőzsdén ma délután az értékek következőleg zárultak:

M. hitel	1234	Közuti	767
O. hitel	818	M. vasuti forg.	—
Commerz	5150	Danica	806
Hazaibank	515	Győri olaj	—
Escompte	692	Adria	—
Jelzálogbank	522	Atlantica	—
Fabank	772	Levante	—
Agrárbank	652	M. cukor	3100
Lipótvárosi tp.	—	M. fegyver	—
Terézia	—	Izzólámpa	—
Ríma	980	Nasici	2990
Schlick	501	Ruggyanta	945
Ganz	3945	Cloild	535
Salgó	995	Gizella malom	—
Urikány	—	Hungária malom	—
Szászvári	—	M. bank	821
Ált. köszén	1838	Viktória	—
Staatsbahn	926	Lipták	—
Városi	331		

SZINHÁZ

HETI MŰSOR.

Szerda: Tessék szellőztetni!
Csütörtök: Obsitos.
Péntek: Gólem.
Szombat délután: Csárdáskirálynő.
Szombat este: Románc.
Vasárnap délután: A szerető.
Vasárnap este: Vandergold kisasszony.
(Uj operett.)

(*) **Tessék szellőztetni!** E héten még ma este kerül színpadra a Tessék szellőztetni! című kitűnő bohózat, amely még hosszú ideig kedvenc műsordarabja lesz a Szigligeti-színháznak. A mai előadás iránt is a

legnagyobb érdeklődés nyilvánul a közönség körében.

(*) **A színházi bérlok figyelmébe.** A színház titkári hivatalában napról-napra szaporodnak azok a közönség köréből jött megkeresések, amelyek mind arról szólnak, hogy a színház vezetősége bérletet biztosítson a számukra. A színház vezetősége — természetesen — nem dönthet ezeknek a megkereséseknek a kérdésében mindaddig, míg tiszta képet nem nyer arról, hogy a régi bérlok közül ki tartja meg bérletét a második ciklusra? Az első bérleti ciklus e hó 15., 16. és 17-én jár le és erre nézve kéri a színház vezetősége a bérloket, hogy helyeik, illetve bérleteik meg-, vagy meg nem tartása kérdésében döntve, bérleteiket ezideig váltsák ki, mert ezen az időn túl a színház vezetősége az új bérlok, illetve bérlet szándékozók részére fog a helyek fölött rendelkezni.

(*) **A Gólem.** Amikor e napokban fel elevenítette a színház a prágai Ghetto megkapó történetéből írott nagy fantasztikus operettet, a közönség valóságos lázasan kereste a jegyeket a Gólem előadásaira. A reprise ennek az operettnak — ugyanis — fényesen sikerült. A címszerepben Bihari Sándor excellált, a fő női szerepben Kovács Margit aratta egyik legjelentősebb nagyváradi sikerét és kitűnő alakításokat nyújtottak Vigh Manci és Tompa Béla. Kellemes meglepetést keltett a rabbi nehézenekpartijával Molnár Rezső, akit ez alkalommal nagyobb és önálló szerepben meleg elismeréssel honorált a közönség. A Gólem legközelebbi előadása pénteken lesz.

(*) **Az Obsitos.** Az Obsitos idejéig a legmelegebb visszhangra találtak a közönség körében, amely élvezettel igyekszik ennek a pompás énekes színdarabnak minden előadására zsufolt házat biztosítani. Az Obsitos legközelebbi csütörtökön tölti be a műsort.

(*) **Vandergold kisasszony.** Mint az értékesebb premierek előtt, nálunk állandóan szokás, a Vandergold kisasszony bemutatója előtti is, a leglátásabb készülődés folyik a vasárnapi premierre. A zenén kívül a legnagyobb súly ennél az operetténél a táncokon nyugszik, amelyeket a színház jeles táncmestere, Alföldy László tanított be, akit most legújabbban a nagyváradi

honvéddaprodiskola parancsnoksága is a hadaprodiskola táncmesterevé nevezett ki. A színház táncmestere a Vandergold kisasszony premierje alkalmából nem csekély feladat vár, amennyiben tizenöt szebbnél szebb kettős, magán és csoport táncszámot kell bemutatnia.

Laptulajdonos FEHÉR DEZSŐ.

NYILTER

Iparművész által tervezett, faragott

románstilu

teljes uri ebédlo berendezés eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

Heti árjegyzék

Alpaca evőkés	6°
Alpaca evőkanál	5°
Alpaca evővilla	5°
Alpaca kávéskanál	3°
Teás csésze színes aranyozással	2°40
Kávécsésze színes aranyozással	2°40
Fekete csésze színes aranyozással	1°20
Teás készlet színes aranyozással	60°
Kávé készlet színes aranyozással	60°
Feketes készlet színes aranyozással	25°
Ebédlo készlet színes aranyozással	120°

Képkerekezés!

Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg- és porcellán- lámpaárúk gyári raktára
Zöldfa-utca 13. Telefonszám 372.

A NAGYVÁRADI NAPLO

SZERKESZTŐSÉGI, KIADÓHIVATALI ÉS NYOMDAI HELYISÉGEI

a Rákóczi-út 18. szám alatt van.

TELEFON 21.

TELEFON 21.

A Nagyszebeni Földhitelintézet

értesíti a t. közönséget, hogy junius elsejétől lényegesen leszállította a

Jelzálogkölcson díjtételeit

Legelőnyösebben folyósít az országban kölcsönöket városi bérházakra, földbirtokokra 20 évtől 50 évig. Fölvilágosítást és becsléseket eszközöl

Telefon 352.

Telefon 352.

Breitner József Szent János-u. 25.

APRÓ HIRDETÉSEK

E hirdető rovatban minden szó egyszeri beiktatása 20 fillér, vastagabb betűvel 10 fillér.

Adás-vétel

Jégszekrényt

házmangorlót és egy hencsert keresek megvételre. Cím a kiadóba kérek.

Használt

fehér literes és félliteres palackokat megvételre keres a városi szeszfőzde. Ugyanott tűzifa megvételre kerestetik.

Eladók kitűnő hangu rövid zongorák, megérkeztek. Megtekinthetők minden vételkényszer nélkül. Árak 1200 koronától feljebb. Sternbergnél.

Egész

lakás berendezés és szőnyegekeladók, megtekinthető 9-12-ig és délután 2-4-ig Rimanóczy-utca 1

Butorok használt és új hálók, ebédők, salongarnitúrák, cheslonok és teljes lakásberendezések jutányos árban kaphatók Sternberg Sas-passage. Korcsolyák jutányos árban kaphatók.

Egy jókarban

levő irodai szőnyeget megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Nyersselyem

crepdechine ruha és blous maradék-selymek, kabátbélés és grenadinok olcsón kapható Kápolnater 3, ajtó 6.

Könnnyű

kocsi-bunda eladó Leichner szücsnél Rimanóczy-u.

Két

női téli kabát eladó. Cím a kiadóban.

Könnnyű

használt városi bunda 260 koronáért eladó. Megtekinthető Leichner szücsnél Rimanóczy-utca

Állást nyer

Egy

jó családból való leány, özv. idősebb uri nő mellé kerestetik. Cím Pável-u. 18.

Egy ügyes

mechanikus segéd, aki villanszereléshez, vasestergáláshoz és nikkelezéshez is ért, azonnal felvétetik Kocsigvár rt. Sztaroveszki-utca 29.

Német

szobaleányt keresek azonnali belépésre. Cím a kiadóban.

Egy gyermektelen

háaspár házmasternek felvétetik. Kapucinus-utca 19. dr Weimann Jenő ügyvéd. 21

Tanuló

felvétetik Berdach Jenő vizsgázott fogtechnikusnál Rákóczi-út 6. 924

Deutsches

Stubenmädchen wird gesucht per sofort Adresse in der Administration des Blattes Rákóczi-str. 18.

Használt

11-es Remington gépet megvételre keresünk. Cím a kiadóban. 25

Német

leány jó bizonyítvánnyal felvétetik 5 éves kis fiúhoz Dr Spornáth Dezső Berettyóújfalun. H

Ügyes

szakembert művezetőnek keresek gép és lakatos ipartelepemre. Weisz József Kolozsvári-utca 1.

Perfekt

ügyes magyar-német gép- és gyorsíró felvétetik. Bőröngyár, Szacsavay-utca 18.

Állást keres

Német nyelvű

fiatal ember irodai munkára állást keres. Cím a kiadóba kérünk. 23

LAKÁS

2-3 szobás

modern garcon lakást földszobával keresek (üresen) lehetőleg istállóval, ajánlatot a Hegedűs Hir-lapirodába. H

Üzletnek

vagy irodának két nagy különálló utcai helyiség kiadó Kolozsvári-utca 1. szám alatt. Értekezhetni ugyanott Weisz Józsefnél.

Különféle

APRÓ

és egyéb hirdetések felvétetnek a kiadó hivatalban Rákóczi-u. 18.

Szőlősgazdák

figyelmébe Kérjük a betaposott szőlőtörkölyt e hó 16-31-ig telepünkre (Velencepari 73.) okvetlen beszállíttatni. Nagyvárad város hatósági központi szeszfőzdeje.

Fésű!

Fésű és diszmiári üzletemet a Szt. László-tér 6. szám alól az Arany Sas gyógyszer-tár mellől a Sas passagéba Kepes Köt-szerésszel szembe helyeztem át, melyet már 1-én ott megnyitok. Tisztelettel Szabó S.

Fogorvosok!

Fog gummilapok

nem háborus gyártmány friss eredeti gummilapokat ajánl nagy raktárral

„OLLA“ Gummigyár, Wien, II. Praterstrasse No. 57.

V

izvezeték

szereléseket átalakításokat, javításokat a leggyorsabban készít

KOVÁCS JENŐ

vizvezeték szerelő és épület bádigos

Nagypiac-tér 18.

Telefon 15-72.

Vágott fa

és kitűnő görcsfa első rendű bükkfa kapható Fejér és Ciment fakereskedőnél, Kolozsvári-utca 46. sz.

INGATLAN

Eladó

2 emeletes új bérház a Szt. László-tér közvetlen közelében 2-3-4 szobás modern lakásokkal. Értekezhetni a tulajdonosnál, Szt. János-u. 36. 17

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság NAGYVÁRADON.

Belépési felhívás.

Az Általános Takarékszövetkezet, mely az Általános Takarékpénztár kebelében működik (Nagyvárad, Bémer-tér 2.) 1918. január 1-én nyitotta meg a

XVI. évtársulatát.

A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Az új évtársulat 3 éven át, vagyis 156 hétig tart, amelynek eltelte után a tagok az általuk megtakarított tőkét az elért haszonban való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjainak váltóra, vagy kölcsönvényre kölcsönöket folyósít s a folyósított kölcsönök a heti befizetésekkel három év alatt törlesztendőek le. A befizetések vasár- és ünnepnap kivételével mindennap délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig történnek.

Vidéki tagok részére postatakarékpénztári lapokat küldünk, melyekkel befizetéseiket portómentesen eszközölhetik.

Az új évtársulat működését már január 1-én megkezdte, ezért felkéretnek a belépni szándékozó tagok a mielőbbi jelentkezésre.

Nagyvárad, 1918. január hó.

Általános Takarékszövetkezet.

TELEFON 1404.

Mocsáry Sándor

Zöldfa-épület utcai helyiség Villany- és vízvezeték szerelő, bádigos, lakatos, műszerész és bronzműves.

Irógép, kerékpár, gramofon és NATIONAL CASSA javító Elektrotechnikai cikkek és fél wattos Wolfram szálak Tungsram egők raktáron.

Legszebb alkalmi ajándék a kézimunka.

Gyönyörű alkalmi újdonságok megérkeztek. Előrajzolt kézimunkák, himzőpamutok nagyraktára. Fehérnemű varrás, himzés és előrajzolás legszebb és legolcsóbb kivitelben.

Róth és Herschkovits himző és előnyomda, Kossuth-u. Sas-p.

OKTATÁS

Okleveles

tanítónő magyar és német privát tanítást vállal. Telek-utca 15.

Gimnázium

reál és polgáristákat magán vizsgálatokra felelőséggel előkészít, gyenge tanulók korrepetálását elfogadja, ugyanott 2 tanuló teljes ellátást nyerhet. Guttmann S. Magyar-u. 9.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Rákóczi-út 18.

TŰZIFA

waggon tételben, méter-számba és felvágva kapható:

Jenei M. cégnél Szarvassor 27

(Stern-palota) Telefon-szám 10-13.

Megrendeléseket felvesz: Bányai Józsefné Sztaroveszky-u. 2. Nagyhíd. Telefon 14-55. sz.

Biharmegye központi járásában egy

deszka és épületfa üzlet

átadandó házzal és raktárhelyiséggel ugyanott egy Wertheim-szekrény. eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalánál.

Szerezze be szükségletét

a pontos és szolid kiszolgálásról elismert

Gallér- és Nyakkendőházban

Rákóczi-ut, a Széchenyi-szállodával szemben!

5 rétű dupla gallér 2:20, 5 rétű szimpla gallér 2:— Kézeltő párja 2:40

Óriási választék nyakkendőkben! Selyem magánkötő már 2 koronától feljebb; fehérnemű, harisnya-, nadrág- és soknitartók!

Olcsó szabott árak!

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

73—1918. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak 87610—1917. VI. C. számú rendelete alapján az ország területén beraktározott bizonyos borkészletek bejelentése és zár alá vétele tárgyában következőket hozza az érdekeltek tudomására:

A m. kir. miniszterium 3966—917. M. E. számú rendelete 7. §-ának 1. pontja alapján zár alá vétetnek mindazok a cipőkészítésre alkalmas bőrök és hulladékok, amelyek tulajdonosa a Magyar Szent Korona Országainak területén ily bőrök forgalomba hozatalával vagy feldolgozásával logszerűen foglalkozó kereskedelmi vagy ipari vállalat nem bír.

Ezek a bőrneműek további intézkedésig el nem adhatók, sem jelenlegi raktárhelyükről el nem szállíthatók.

A fent idézett rendelet 6. §-a alapján a fent meghatározott készleteket a tulajdonos, vagy ha másnak raktárában van, a készlet őrzője a Népruházati Bizottságnak (Budapest, V. Sas-utca 22. szám) legkésőbb 1918. évi január hó 15-éig bejelenteni köteles.

A bejelentésben fel kell tüntetni:

1. A bejelentett bőr fajtáját és mennyiségét (súly, darab vagy terület).

A tulajdonos nevét (cégét) és lakóhelyét.

3. A raktárhelyét.

4. A bejelentő nevét (cégét) és lakóhelyét.

A jelen rendelkezések alá tartoznak a fent említett bőrök akkor is, ha feldarabolt vagy kiszabott állapotban vannak.

A jelen rendelkezések be nem tartása a 3966—917. M. E. számú rendelet 12. §-ában előírt büntetés alá esik.

Nagyvárad, 1918. január 10.

Rendőrkapitányság.